

داریوش آشوری

پرسه‌ها و پرسش‌ها

(مجموعه‌ی مقاله)

فهرست

۷

دیباچه

بخش یکم: چهره‌ها

- ۱۱ جلال آل احمد
۲۵ با خلیل ملکی در واپسین سال‌های زندگی اش
۵۵ با ساعدی و بی او
۶۷ یادِ نادر افشارِ نادری
۷۳ وفای به عهد (در بزرگداشت محمدحسین لطفی)
۷۹ صدیقی مردِ اخلاق، مردِ علم، مردِ سیاست
۸۸ تروتسکی در آینه‌ی خود
۱۰۲ ویتگنشتاین، شوریده‌سرِ منطقی
۱۱۵ مارتین هایدگر
۱۲۸ یادِ احمدِ فردید

بخش دوم: گشت و گذار

- ۱۴۱ انسان و هنرهایِ نمایشی
۱۴۷ رصدخانه
۱۵۶ نیچه و ایران

۱۷۰	معمای حافظ
۱۸۷	رندی و نظربازی
۲۰۷	فارسی، دری، تاجیکی
۲۲۱	گفتار و گفتمان
۲۳۰	تراژدی روشنفکری ما
۲۵۲	هویت ملی و پروژه‌ی ملت‌سازی
۲۷۰	از شمایل به تصویر
۲۷۷	انسان و انس

بخش سوم: نقد و نظر

۲۸۵	فرهنگ هزاره
۳۰۳	سخنی درباره‌ی فرهنگ‌نویسی دوزبانه
۳۱۳	فرهنگ بزرگ سخن
۳۴۳	معمای بوف کور
۳۶۰	تبارشناسی روشنفکری ما
۳۷۰	حافظ «به روایت عباس کیارستمی»
۳۸۲	چرا «رواداری»؟
۳۸۷	داستان تنوین

جلال آل احمد

نویسندگان هستند که می توان از نوشته هاشان جدا از شخصیت و رفتارشان سخن گفت، چنان که گویی دو کس اند، و چه بسا در زندگی شان خلاف آن چیزی هستند که می نویسند و می آموزاند. اما آل احمد عکس این بود. نوشته ها و خلق و خو و رفتار اش چنان در هم تنیده بود که آنانی که او را دیده بودند و می شناختند گمان نمی کنم چیزی از او بخوانند و زنگ صدای او در گوش شان نیچد یا رفتار اش پیش چشم شان مجسم نشود. با نوشتن زندگی می کرد. و گرچه نویسندگی بارزترین جنبه ی زندگی او بود، آنچه بُرد نوشته های اش و دامنه ی تأثیر آن ها را افزون می کرد، حضور و رفتار اش بود. می خواست ظاهر و باطنی یگانه داشته باشد. از همین رو، همان گونه می نوشت که زندگی می کرد و همان گونه زندگی می کرد که می نوشت.

برای او نوشتن جدا از هیچ کار دیگری در زندگی نبود. در او شخصیت نویسنده و معلم به هم جوش خورده بود. سال ها در کلاس های